

et eneste Punkt, og det er, at, naar det fra den anden Side, særlig fra det ærede Medlem for Ribe Amts 3die Valgkreds er blevet saa stærkt fremhævet, at det, at Staten skulde skænke en stor Kapital til en Universitetsfond, var et gammelbøgs eller foreldet Standpunkt, eller hvad man nu vil kalde det, saa maa jeg hævde, at det, som der her er Tale om, er slet ikke, at Statskassen skal skænke en Kapital til en Universitetsfond, men kun, at der skal tilbageføres til Universitetsfonden de Kapitaler, som i de senere Aar ere tagne fra den og førte over, dels til Kommunitetets Kasse og dels til Statskassen. Det er herom, at Sagen dreier sig, og det er herpaa, at dette Lovforslag gaar ud.

Da ikke Flere begjærede Ordet, var Forhandlingen sluttet og man gik til Afstemning, hvorved

Lovforslagets Overgang til 2den Behandling

vedtoges med 47 St. imod 9.

Lh. Nielsen: Jeg tillader mig tilbøds i Genhold til de Udtalelser, som ere fremkomne, at foreslaa denne Sag henviset til Finantsudvalget.

Clausen: Som Følge af den Stilling, som jeg har indtaget til dette Lovforslag, og isørlig den Betragtning, som jeg i det Hele maa gjøre gjældende overfor det, ser jeg ikke, at det er til nogen Nytte at henvise Lovforslaget til noget som helst Udvalg. Jeg ser ikke, at det ved at komme til Behandling i et Udvalg vilde kunne undergaa en saadan Forandring, at jeg vilde kunne komme til at stemme for det, og efter de Udtalelser, som ere fremkomne her i Thinget, maa jeg antage, at Flertallets Mening vil være omtrent den samme, nemlig, at der i Virkeligheden ikke kan komme Noget ud af dette Lovforslag. Jeg ser altsaa ingen Grund til at henvise Lovforslaget til et Udvalg og vil derfor stemme imod et saadant Forslag.

Lh. Nielsen: Jeg vil blot gjøre den korte Bemærkning, at hvad enten man er Modstander af dette Lovforslag eller ikke — jeg er jo selv Modstander deraf ligesom det ærede Medlem for Maribo Amts 4de Valgkreds (Clausen) —, saa forekommer det mig dog, at det er rigtigst, at alle Parter faae Leilighed til at udvikle deres Mening om Sagen.

Da ikke Flere begjærede Ordet, sluttedes Forhandlingen, og man gik til Afstemning, hvorved

ovennævnte Forslag af Lh. Nielsen om Sagens Henvisning til Finantsudvalget

vedtoges med 58 St. imod 1.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Folkethingsmændene for Solbæk Amts 3die Valgkreds (Tauber), Kalborg Amts 5te Valgkreds (B. Holm) og Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holstein-Ledreborg) indbringe Forslag til Lov om Forandring i Forordningen af 27de Mai 1848 om Forbedring i Husmænds og Indersters Aaar.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Tauber): Idet jeg tillader mig at indbringe dette Lovforslag, skal jeg forudstikke nogle enkelte almindelige Bemærkninger. Medens Gaardmændenes Stilling i Danmark er bleven forbedret i den sidste Menneskealder meget betydeligt derved, at de for en væsentlig Del ere gaaede over fra Fæstere til Selveiere, er, som bekendt, det Modsatte Tilfældet i en meget stor Del af Landet, navnlig paa Øerne, men ogsaa i væsentlige Dele af Sjælland med Husmændene, idet disse ere nedtrykte fra at være Fæstere til at være Leiere. Husmænds og Indersters Retstilting er, som bekendt, bleven bestemt ved Forordning af 27de Mai 1848. Denne Forordning havde til Diemmed dels at sikke dem en tryk Besiddelse af deres Jord, Hus og Bolig, dels at betrygge dem mod uheldige Vilkaar ved Kontrakt besangaaende. I begge disse Tilfælde er Lovens Diemmed i Tidernes Løb kun blevet ufyldtgjørende opfyldt, idet Lovgivningen efter Forslagsstillerne's Opfattelse ikke har været opmærksom paa i hele den mellem-liggende Tid efterhaanden at træffe saadanne Bestemmelser og Forandringer, som maatte være nødvendige for at sikke disse Diemmed under Tidernes fremadstridende Udvikling. Forordningen af 1848 indeholder Bestemmelser, som ere komne tilbøds til at virke i modsat Retning af deres Diemmed under den Udvikling, som er foregaaet i den lange Tid. Der er ikke fra Lovgivningens Side egentlig taget fat paa dette Forhold for Landet i Almindelighed i hele den Tid, Grundloven har eksisteret. Rigtigst er der paa Statens og paa Sorø Akademi's Godser blevet indført Selveiendom for Husmænd ligesom for Gaardmænd; i alt Fald er der givet en Afgang dertil, som vistnok for en væsentlig Del er bleven benyttet, og ligeledes er der truffet Reformen i Husmændenes kommunale Stilling. I saa Henseende skal jeg henvise til Loven om Pligtarbejde for Husmænd. Men til at skaffe Husmændene en sikrere personlig Retstilting, en tryggere Besiddelse af Hus og Jord er der ikke for hele Landets Vedkommende blevet gjort noget Skridt, og jeg tør næsten sige: Fra Lovgivningens Side er der ikke foretaget noget Forsøg i den Retning i hele den Aarække, som er gaaet siden 1849. Dette hele Forhold er saa omfattende, at man ikke vil kunne tage fat derpaa fra Lovgivningsmagtens